

A TARTALOMBÓL

Csúnya házak, vagy korszakos művek?

Könyv a Balaton modern épületeiről.

10. oldal

Felújítják a Koloskában az erdőt

„Városierdő” mintaprogram indul a kedvelt kirándulójelnyen.

11. oldal

Egry József tárlat a Vaszary Galériában

Egry Józsefet elsősorban a Balaton festőjeként tartjuk számon, ám ennél sokkal összetettebb életművet hagyott hátra. A Vaszary Galériában nyíló, az alkotó több mint ötven művét felölelő kiállítás megmutatja a festő művészi fejlődésének minden fontos állomását. Kevésbé ismert korai művek, súlyos hangvételi portrék, néhány karikatúra és persze a jellegzetes technikával készült balatoni tájképek is láthatók lesznek a tárlaton.

A kiállítás Szabó András és Költő Magdolna szenedélyvel és elhivatottsággal létrehozott ResoArt Gyűjteményéből válogat, amely az ország legnagyobb Egry-gyűjteménye. A jelentős festményeket, fő műveket és a festő ritkán látott korai alkotásait is tartalmazó magángyűjteménynek köszönhetően a galériában a rendkívüli minőségű festő munkássága, életműve teljes mélységében megmutatkozik.

– Egry József hatalmas életművet hagyott hátra, a legjelentősebb hazai magángyűjteményből válogathattam a tárlat anyagát, amely átfogja a teljes életművet. Látható lesz több, kiemelkedő fő műve, például a

Délibábos, párás fények című festménye (alul a meghívóban), ami kuriózumnak számít. A tárlat egyik erénye, hogy Egry több, kevésbé ismert festményét is kiállítjuk, amelyek révén megmutathatjuk a festő művészetének alakulását. Egry nem klasszikus tájfestő volt, képeinek filozofikus tartalma van, az alakokat aura, sejtelmes fénypáncsma veszi körül – válaszolta a lapunk kérdésére Sipos Anna, művészettörténész.

A kiállítás kurátora szerint Egry képei ma is frissek, erősen hangulati és érzelmi töltetű modernizmusuk révén pedig időtállóak.

Kortársai már a fiatal Egryt is modern festőnek tartották, elsősorban az 1900-as évek elején igen

szokatlan témaválasztásai miatt. Előszertettel festette meg a társadalom peremén élő embereket. Kemény fizikai munkát végző férfiak, hajórakodók, fűrésztelepen dolgozó munkások, csavargók és bűnözők robusztus alakjai jelentek meg a néhez, sötét tónusú festményein.

Csak később, az 1920-as évekre alakította ki azt az egyedi, mindenekelőtt a balatoni tájjal összekötött festői világát, ami a népszerűséget és az elismerést hozta számára. Igaz, ezek a festmények sem akadémikus tájképek. Egry meggyőződéssel vallotta, hogy „*még nem balatoni festészet, ami a Balatont ábrázolja*”. Egy-egy jelenséggel hónapokon keresztül foglalkozott, s csak azután kezdett munkához, ha a látvány emlékezetében már teljesen fölszívódott. Az alkotómunka elválaszthatatlan részének tartotta az önismeret gyakorlását, a stíluskeresés számára egyet jelentett a lélekkereséssel. (folytatás az 5. oldalon)

Az év balatoni házai

A Nők A Balatonért civil egyesület és az önkormányzatokat támogató Balatoni Szövetség kezdeményezésére nyolc éve díjazzák a legstílusosabb balatoni épületeket, amik például szolgálhatnak az itt építkezők számára.

Idén a Balatoni Főépítész-ség házában Balatonfüreden nyolc díjat adtak át. Középület kategóriában két füredi épületet is elismertek.

Az egyik a jól ismert Füredliget a kemping bejáratánál, ami áramló fedett és nyitott terei, íves, lamellás homlokzata miatt szerethető és meghatározó épülete lett a városnak. A több építész díjat is kiérdemelt épület tervezője: Kertész András, a tulajdonos: Várady-Szabó János.

A másik díjazott füredi középület, a Brázay strandon álló étterem épülete, ami egy komplex városi tájépítészeti projekt része. A tervező: Páll Anikó, a tájépítész: Wallner Krisztina. Az épület, ami önkormányzati tulajdonban van és ahol idén már működő étterem lesz, nem kíván domináns épület lenni, átengedi és nem bezárja a gyalogos utakat, és kitarja a vízparti látványról az értékelés.

A többi díjazottól részletes bemutatást a 3. oldalon olvashatnak.

A díjkiosztón dr. Bóka István polgármester méltatta az egyre ismertebbé váló építész pályázatot. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter köszöntőjében elmondta: hogy nem rezervátum és nem egy óriási

A Füredliget Pavilon a középület kategóriában lett az Év Balatoni Háza

strand a Balaton, azt ezek a kortárs és tájba illő épületek is reprezentálják. Hegedűs Barbara országgyűlési képviselő szerint a balatoni építészetnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy otthon érezzük magunkat ezen a tájon. Lánszki Regő építészeti államtitkár megnyitó beszédében hangsúlyozta, a jogszabályok csak keretet adnak a helyi építkezésekhez, ez a pályázat pedig valódi szakmai példamutatásul szolgál a tervezőknek és építetőknek egyaránt.

Pali Róbert, a pályázatot kiíró Balatoni Szövetség elnöke a díjátadón megköszönte mindenkinek a munkát. Lengl Zoltán balatoni főépítész, a zsűri elnöke felhívta az itt építkezők figyelmét arra, hogy a pályázat során fontos szempont az anyaghasználat és a tájba illeszkedés. A jó ház karakteres és a tulajdonos identitását közvetíti. Csorba Kata

LEBEGÉS A FÉNYTÉRBE

Egry József kiállítás, válogatás a ResoArt Gyűjteményből

Megnyitó:
2026. március 7.
szombat, 15 óra

Köszöntőt mond:
dr. Bóka István
Balatonfüred város polgármestere

A kiállítást megnyitja:
dr. Baán László
a Szépművészeti Múzeum főigazgatója

A megnyitót követően ingyenes tárlatvezetést tart Sipos Anna művészettörténész, a kiállítás kurátora,

majd beszélgetés Szabó András műgyűjtővel, a ResoArt alapítójával.

A kiállítás megtekinthető 2026. június 21-ig.

Vaszary Galéria
8230 Balatonfüred, Horvéd u. 2-4.

Fabacsovics Zoltánné a Balatoni Szövetség titkára elmondta: huszonegy épülettel pályáztak 2025-ben a térségből

A Brázay étterem kinyitja a teret a Balaton felé

Urológus nem, bőrgyógyász remélhetőleg lesz

Új liftet kap a füredi rendelőintézet. Az egészségügyi intézmény több nyertes pályázatnak köszönhetően diagnosztikai és gyógyító eszközöket tud beszerezni. Az urológia orvoshiány miatt továbbra sem fogad betegeket, a bőrgyógyászati rendelés viszont várhatóan az év második felében újraindul.

Minden pályázati lehetőséget kihasznál a füredi rendelőintézet, amiket az önkormányzat támogatásával rendre meg is nyer. Egy korábbi százmilliósi pályázat keretében több fejlesztés mellett megújult az épület teljes informatikai rendszere, illetve két nagyobb kapacitású, a legkorszerűbbek közé tartozó ultrahang-készülék érkezett a nőgyógyászatra és a röntgenvizsgálóba. Hát-
ra van még a belső parkolók kialakítása, és a beléptetőrendszer átalakítása. A Versenyképes Járások első pályázatán 17.634 ezer forintot nyert el a rendelőintézet.

- Ebben szerepel egy új lift beépítése, ugyanis a jelenlegi meglehetősen régi konstrukció, meghibásodás esetén az alkatrészek már nem pótolhatók, időről-időre pedig kétszáz liter olajat kell benne cserélni vagy pótolni. Ezen kívül a gégszet új, elektronikusan hátra

dönthető fekvő ágyat kap, és mivel van egy műtéti mikroszkópunk is, így kisebb műtéti beavatkozásokat is el tudunk végezni – mondta kérdésünkre Ács Károly, a rendelőintézet igazgató-főorvosa.

Szintén a Versenyképes Járások második pályázatán 11.416 ezer forintot nyert el a városi rendelőintézet. Az igazgató hangsúlyozta: nem csak a rendelőintézet, hanem a város egészségügyében részt vevő ál-

29 millió forintot költenek fejlesztésekre.

lami finanszírozott ellátás is kap támogatást. Így lesz most több fejlesztés is a fogászaton, például bővül a számítástechnikai háttér és cserélik a turbinarendszerek kopó alkatrészeit.

- A sebészetben egy kollégánk halála miatt az ellátás feltorlódot, szerencsére egy nagy gyakorlattal rendelkező főorvost tudunk felvenni, aki rengeteget műt, ezért a steril műtéti tálcákból háromszor annyit rendelünk. A városi önkormányzat által biztosított öt és fél

millió forintos gépműszer-fejlesztési támogatásból is jelentősen tudjuk javítani az ellátás minőségét – hangsúlyozta az igazgató.

Füred csatlakozott a Richter Gedeon Egészségváros programjához. Ennek keretében szakemberekkel ellátott kamionok széles körű, ingyenes szűrőprogramokkal érkeznek a városba, a program időpontját még egyeztetik. Lesz például urológiai, kardiológiai vagy nőgyógyászati szűrés is, amire nem csak a fürediek, hanem a járásból is érkezhetnek jelentkezők. A rendelőintézet ezért 3,5 millió forintot kap

a cégtől, illetve minden, a szűrésben részt vevő személy után további ötszáz forintot.

- A füredi urológia korábban heti öt órás rendelési idővel működött, a doktornő azonban felmondott. Urológus szakorvosból országos hiány van. A megyei urológiai osztály megszűnt, a veszprémi járóbeteg-ellátásra igen nagy várokozásji idővel fogadnak betegeket. Égen-földön nem találok szakorvost, aki van, az a magánegészségügyben rendel. Szeretnénk megoldani a füredi rendelést, de nincs kivel. A bőrgyógyászunk, Doma Viktória

doktornő tudományos PhD fokozattal is rendelkezik, második babája után úgy nyilatkozott, hogy csak a szükséges időt szeretné otthon tölteni, de ennek letelte előtt jelezte, hogy igénybe veszi az államilag biztosított lehetőségét. A helyettesítés miatt a Veszprém megyei kórház osztályvezetőjét is kerestük, de mint megtudtuk orvoshiány miatt az egész megyében nincs TB-finanszírozott bőrgyógyászati rendelés. Abban bízunk, hogy az idei év második felében Doma doktornő visszajön hozzánk - tette hozzá Ács Károly. **Mórocz**

In memoriam prof. dr. Böszörményi Ernő

Százegy éves korában elhunyt prof. dr. Böszörményi Ernő kiemelkedő magyar kardiológus, a balatonfüredi Állami Szívkórház nyugalmazott főigazgató főorvosa.

Böszörményi Ernő 1925. szeptember 10-én született Debrecenben. A gimnáziumi évek alatt a nyári szünetekben segédmunkásként dolgozott és egyszer a törvényszéki orvosi intézetben kapott munkát. Az ottani élményei, a második világháború borzalmi és a sok sebesülés láttán, a segíteni akarás vitte az orvosi pályára. 1944-ben érettségizett, majd a Debreceni Orvostudományi Egyetemen hallgatója lett. 1950-ben summa cum laude végzett. Az I-es II-es és III-as számú belgyógyászati klinikákon tanársegéd, később adjunktus, docens lett. 1955-ben sikerrel védte meg kandidátusi disszertációját. Éveket töltött külföldi tudományos kutatómunkával.

Ötvenegy évesen, 1976-ban került Balatonfüredre és lett a Szívkórház főigazgatója. A külföldi tapasztalatokat is felhasználva nagy szakmai tervekkel kezdte meg a munkát. A tizennégy év

alatt, amit ezen a poszton töltött óriásit fejlődött az intézmény műszerezettsége. Ötvenkilenc vállalattal állt szerződésben, aminek révén a cégek dolgozóinak tömeges kardiológiai szűrővizsgálatát végezték el. Cserébe ezek a cégek modern műszereket vásároltak a kórháznak olyan időszakban, amikor állami segítséggel ezt nem lehetett megoldani.

Vezetése alatt a Szívkórház az ország legjobban felszerelt kardiológiai intézményévé vált. Nevéhez fűződik a modern rehabilitációs protokollok kidolgozása, amik ma is az alapköveit képezik a hazai szívgyógyászatnak. Vezetői tevékenysége során a szakmai profizmust mindig mély humanizmussal ötvözte. **BFN**

RENDŐRSÉGI HÍREK

A járőrök január 10-én hajnalban Balatonfüreden állítottak meg egy autót, majd ellenőrizték annak vezetőjét, illetve két utasát. Az intézkedés során a sofőr ruházatából 20 gramm kábítószeranyagú fehér por került elő, amiről úgy nyilatkozott, hogy az speed, és fogyasztott is belőle. A drogyoroszt mindhármuknál pozitív értéket jelzett. A házkutatásoknál további drogyanyagokat találtak, ezért a 25 éves balatonfüredi férfit kábítószer-kereskedelemből bűntett miatt hallgatták ki gyanúsítottként. Az elkövető 24 éves törkevei és 25 éves berhidai társa ellen kábítószer birtoklása miatt indult eljárás.

Egy sértett január elején telefonos applikációban fizette telefonszámláját, majd röviddel később üzenetet kapott ajándék beváltására alkalmas pontokról. A – látszólag – szolgáltató nevében érkezett sms exkluzív termék megszerzését ajánlotta rövid határidős lejáratú. A nő rákattintott a linkre, megadta a bankkártyájának adatait, és az üzenetben érkezett kódot is beírta, elérhetőséget biztosítva a csalóknak a közel félmillió forinttal való visszaélésre. Minden esetben legyen körültekintő! Ha nem vett részt játékban, fogadja kétkedéssel, hogy bármilyen nyereségre jutott volna!

Elhunyt dr. Huller Gyula

Életének 91. évében, január 30-án elhunyt dr. Huller Gyula, a korábban szélesebb körben ismert népművelő. Életvitelszerűen 1982-től élt a városban, azonban Balatonfüredhez való kapcsolódása már 1967-ben kezdődött, amikor a Veszprém Megyei Népművelési Tanácsadó vezetője lett. Tanácsadó vezetői, majd Szakszervezeti munkája révén alakult ki munkakapcsolata a várossal. Rendszeresek voltak és magas színvonalat képviseltek a szakszervezeti dalos találkozóknak, valamint az amatőr képzőművészek évente megrendezett kiállításai. Időközben ledoktorált, az egyetemi oklevelét, az ELTE történelem-népművelés szakán nyerte el. 1990 után egy időben részese volt Balatonfüred közéletének, hiszen 1994 végéig a baloldali MÁS-KÉPP című közéleti havilapot írta és szerkesztette. 1994-től 98-ig megyei önkormányzati képviselő, majd a következő ciklusban a megyei közgyűlés kulturális bizottságának külső tagja volt. A normális társadalmi kapcsolatokban gondolkodó, egymást tisztelő, szélsőségektől mentes, megfontolt álláspont híveinek számát igyekezte gyarapítani. Elmondása szerint hatalmi ambíciói sosem voltak. Szakmai írásai sok folyóiratban megjelentek a Népműveléstől a Városépítésen, a Honismereten át a Kultúra és Közösségig. Egész élete a megyéhez, benne Balatonfüredhez kötötte. Szerette az itt élő embereket, a Balatont, a várost, a Bakonyt. Teljes életet élt, büszke volt felmenőire, gyerekeire, unokáira, hálával és megelégedéssel a szívében, emberhez méltóan, családi otthonában szeretteivel körülvéve nyugodt szívvel távozott. **BFN**

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36 (30) 216-1768

Feljéc: Pálffy Károly. Tördelés: Sági Tibor. Fotók: Füred Televízió. Nyomda: Prospektus Nyomda, Veszprém. Hirdetésfelvétel: +36 (30) 216-1768. A szerkesztőség jogának tekintve az olvasói levelek megrövidítését. Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft. 8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Az Év Balatoni Háza építészeti pályázat díjazottjai

Az Év Balatoni Háza 2025. pályázat díjazott lakóépülete,
a Magyar Építész Kamara különdíjasa: **Tihanyi nyaraló átalakítása**
(Felelős tervező: Losonczy Júlia, építészek: Gyökér András, Gulyás Levente)

A tervezési koncepció egyik legnehezebb vállalása, hogy a ház környezetében elterülő, lankás természetvédelmi övezet füves-bokros növénytakarója ne álljon meg a telekhatárnál. Az építészek hagyták, hogy a természet szinte „befolyjon” a telekig, körbeölelje a házat, majd pedig ez az elemi áramlás ugyanilyen intenzitással a belső terekben is folytatódjon.

Az épület egyik legmeghatározóbb értéke a hivatkozástól mentes, de kompromisszumot nem ismerő anyaghasználat és a rendkívül kifinomult részletkidolgozás.

Az Év Balatoni Háza 2025. pályázat díjazott üdülőépülete:
Badacsonyörs Nyaralóépület
(Felelős tervező: Benczúr László, építészek: Tóth Zsófia, Weichinger Miklós)

A ház tömege egyszerű és világos, telepítése hagyománytisztelő. Az alkalmazott építőanyagok tartósak, helyben is megtalálhatók. A fegyelmezett alapállást egészíti ki az intakt, vállaltan szinte efemer pózna-terasztető, ami újra a kis lábnyom, a túlfogalmazás elkerülése mellett tesz hitet.

Az épület így harsány állítás helyett, finom, mégis messzire hallatszó „szólam” a fenntarthatóság, a mértéktartás és a szerénység mellett. Olyan építészeti gesztus, amely nem uralkodni akar a tájon, hanem felelősen jelen lenni benne.

Az Év Balatoni Háza 2025. pályázat díjazott középülete,
a Magyar Építész Veszprém Vármegyei Kamarájának különdíjasa:
Balatonfüred, Füredliget PAVILON (Felelős tervező: Kertész András Tibor DLA)

Az épület telepítése és „pavilonszerű” tömege egyszerre igazodik a táji környezethez, a meglévő értékes faállományhoz és utal a Balaton-parti nyaraló és kemping épületekre. Tömegalakításában és bizonyos elemeiben, mint például az oszlopokon álló előtetőrendszer vagy a szint magas üvegfal, a Balaton modern építészeti örökségével is folytonosságot mutat.

Az épület jól szervezett, megjelenése egységes és harmonikus. Az áramló fedett-nyitott terek a Füredliget PAVILON erősségét jelentik.

Az Év Balatoni Háza 2025. pályázat díjazott középülete:
Balatonfüred, Brázay étterem és park
(Tervezők: Páll Anikó és Wallner Krisztina)

A projekt a parti sétány megnyújtásával teremt közvetlen kapcsolatot a reformkori városközponttal, a Tagore sétány irányába és ezzel a sétány, vízparti kapcsolatát, természetközeli állapotát erősíti. Az étterem tömegformálása következetesen vízszintes hangsúlyú, pavilonszerű. Építészeti szempontból szép gesztus a pillangótető alkalmazása, ami finom egyensúlyt teremt a múlt és a kortárs jelen között. A projekt a balatoni vízparti fejlesztések között a mértéktartó, a környezetre reflektáló szemlélet hiteles példaként értelmezhető.

A Balatoni Szövetség különdíjasa:
Révfülp, Kulturális és Turisztikai Látogatóközpont
(Felelős tervező: Pupos Csaba)

Figyelemre méltó a tervező tudatos formai választása, a két épület összerészesítésének láttatása. Sikeres megartani a valamikori Révrajk épület pillérszerkezetét, melyek közötti kitöltő falazat helyére üveghomlokzat került. Az eredeti fa fődémgerendák megtartásával a belső légteret megnövelve egy igazán reprezentatív rendezvényterem alakult ki.

A két épületrészt a múlt iránti tisztelet és értékőrzés szellemében alakították ki, ami a fenntartható jelen és egyben az előre mutató jövő záloga.

A Nők a Balatonért Egyesület különdíjasa:
Zánka, PAZAR HOMES
(Felelős tervező: Horváth-Farkas Zsófia, Horváth Sándor)

Léptékében az együttes igazodik a szomszédos terület kempingjellegű beépítéséhez. Nem túlzó, nem hivalkodó, az erdei hangulatra rezonáló, azzal együtt élő. Az épületszövet arányai kiegyensúlyozottak. Az egyes apartmanok önálló kisebb egységekként, mégis világos rendszerbe szerveződve jelennek meg. Az épületek között kialakuló, megmaradó tereket a sűrű növényzet saját belső világáig szövi át.

A mértéktartó nyaralóegyüttes úgy teremt kortárs minőséget, hogy közben érzékenyen nyúl a természethez is.

A Somogyi Építész Kamarájának különdíjasa:
Balatonszárszó Nyaraló-Telelő
(Felelős tervező: Berecz Tamás DLA, építészek: Katók Edit, Rainer Anna)

A háznál nyilvánvaló a ténylegesen fontos használati értékek prioritása. A megbízók és a tervezők közötti mértéktartó praktikusság vezérelte elmélyült közös gondolkodás olyan házat eredményezett, ami nem akar többnek látszani, mint ami, ugyanakkor kompaktságában mindent tud, ami az otthonossághoz a legváltozatosabb időjárási helyzetben szükséges.

A ház belső térszervezése átgondoltan praktikus, letisztult és feszes, a földszinti lakóter és a megóvott platán által árnyékolta kert kapcsolata mintaszerű.

A Magyar Építőművészek Szövetségének különdíjasa:
Balatonszárszó Ikernyaraló
(Felelős tervező: Hönich Richárd DLA, építészek: Mudry Luca, Somorác György)

A ház karaktere elsősorban építészeti minőségében ragadható meg. Nem uralni, hanem keretezni kívánja a tájat: a vékony acélváz, a nagyvonalú teraszrendszer, a szintmagas üvegfalok légiessé teszik a házat. Könnyed kortárs nyaraló, miközben kiállításával finoman megidézi a Balaton virágkorát jelentő 60-as 70-es éveket.

Finom, fegyelmezett, időtálló alkotás, amely érzékenyen kapcsolja össze a természet közelségét a modern élet igényeivel – ezért méltó az elismerésre és a díjazásra.

Nem emelkedik a vízdíj

Január elsejétől új vízszolgáltató működik a városban. A DRV-től januárban érkezik az utolsó zárószámla, az új szolgáltató, a BAKONYKARSZT pedig tervezetten márciusban küldi majd az első számlát. A víz- és csatornadíj változatlan marad, a füriediek pedig továbbra is intézhetik az ügyeiket a Kossuth u. 33. szám alatti ügyfélszolgálati irodában.

Egy hatékonyság-felmérés eredményeként, az érintett önkormányzatokkal egyeztetve változott meg három, a Nemzeti Vízművekhez tartozó, állami tulajdonban lévő cég működési területe. A 45 települést érintő változás célja, hogy egy településen ugyanaz a társaság lássa el az ivóvíz-szolgáltatást, valamint a szennyvíz elvezetését és kezelését. Így egy szolgáltatóhoz kerül az adott település kiszolgáló vízbázis, az ivóvíz- és csatornahálózat, valamint a szennyvíztisztító telep.

A hatvanas évek elején a Balaton északi partján még a Veszprém Megyei Vízmű Vállalat volt az üzemeltető. A települések leválásával nagyjából ekkortájt alakult ki a DRV elődje, vagyis a regionális vízmű, most pedig ezek a települések visszatértek a veszprémi vízmű jogutódjához. A Balaton környékén 22 település, köztük Balatonfüred került át a BAKONYKARSZT-hoz, ugyanakkor 14 település ellátását a DRV veszi át a bakonyi társaságtól. Ettől azt várják, hogy a felhasználók elégedettsége mellett hosszú távon is biztos legyen a magas színvonalú vízellátás. A szolgáltatás folytonossága érdekében a BAKONYKARSZT a területen dolgozó valamennyi munkavállalót átvesszi - tudtuk meg Radács Attila vezérigazgató-helyettestől.

- A füredi felhasználók mindössze annyi változást tapasztalnak, hogy a számlákat a továbbiakban

a BAKONYKARSZT állítja ki, illetve hozzánk fordulhatnak ügyfélszolgálati kérdésekben (88/411-141), és hibabejelentés esetén is (88/425-498). Valamennyi dolgozót átvettük, így Balatonfüred víziközmű-üzemeltetése továbbra is az azt jól ismerő szakértő kezében marad - hangsúlyozta a vezérigazgató-helyettes.

A 2025. év végi vízmérő-állást még a DRV-nek kell bediktálni, ez alapján a korábbi szolgáltató egy zárószámlát küld. A BAKONYKARSZT-nál szintén lesz lehetőség online ügyintézésre. Akinek a DRV-nél volt VízCenter regisztrációja, az automatikusan beállításra kerül a BAKONYKARSZT online ügyfélszolgálati rendszerében, a WaterMester-ben is. Erről a felhasználókat e-mailben fogják értesíteni, további teendőjük nincs.

Akinek nem volt VízCenter regisztrációja, az az első BAKONYKARSZT-os számla után - a felhasználó azonosítóval - regisztrálni tud a <https://www.e-ugyintezes.bakonykarszt.hu> honlapon. Itt lehet a mérőóra-állást bejelenteni, a számlát kiegyenlíteni, módosítani az átlagmennyiséget és regisztrálni az e-számlára. A mérőóra-állás bediktálásának lehetőségét jelenleg csak a bekötési mérővel rendelkezők vehetik igénybe, illetve feltétel még az e-számla regisztráció is.

Aki eddig elektronikus számlát kapott a DRV-től, annak nincs

Radács Attila
vezérigazgató-helyettes,
BAKONYKARSZT

teendője, a víziközmű-szolgáltatási számlákat a Számlaközpont/Díjnet felületeire továbbítják. Az új szolgáltató első számlája február-március környékén érkezik, az új csoportos beszedési megbízást ez alapján lehet módosítani a pénzügyintézetknél.

- A szolgáltatóváltással a vízbázisok nem változnak. A balatonfürediek egyrészt karsztvizet kapnak Nyirádról és füredi környéki forrásokból, kutakból, másrészt pedig a téli mennyiség hatszorosát kitevő nyári fogyasztást felszíni tisztított vízzel, Balaton-vízzel fedezzük. Jelenleg a téli időszakban teljes egészében karsztvizet, nyáron pedig 90%-ban a jogszabályi előírásoknak megfelelő tisztított felszíni víz jut el a fogyasztókhoz, de törekszünk arra, hogy növeljük a karsztvíz arányát - mondta kérdésünkre Radács Attila.

Balatonfüreden többszáz ingatlan és számos nagy szálloda épül jelenleg is, ezek hamarosan átadásra kerülnek. A vezérigazgató-helyettes szerint mindent

elkövetnek annak érdekében, hogy ezeket el tudják majd látni ivóvízzel, illetve a szennyvízhálózat plusz terhelésére is felkészültek.

- Az ország teljes területén úgy valósulhatnak meg beruházások, hogy az építési engedélyekhez víziközmű-szolgáltatói engedélyeket is szükséges beszerezni. A füredi építkezések esetében meggyőződésünk szerint a DRV körültekintően adta ki az engedélyeket. Ezt az eljárást és gondos üzemeltetői magatartást fogjuk folytatni a jövőben mi is: minden egyes fejlesztést megvizsgálunk, hogy azok a meglévő infrastruktúrát csak a szolgáltatás biztonságát nem befolyásoló módon terheljék - tette hozzá Radács Attila.

Ugyanakkor a vezérigazgató-helyettes külön felhívta a figyelmet arra, hogy a klímaváltozás

tükrében mindannyiunknak tudatos vízhasználóvá kell válnunk, a mindennapi tevékenységeink során víztakarékos életformát kell kialakítanunk, és törekednünk kell a környezetkímélő csatornahasználatra. Bár a balatonfüredi tisztított szennyvíztől semmi nem kerül vissza a tóba, egyáltalán nem mindegy, hogy mi kerül a lefolyókba. A füredi tisztított szennyvíz egyébként csatornahálózaton keresztül Balatonfűzfőig jut el, ott a veszprémi Séd fogadja be.

A BAKONYKARSZT azt ígéri, hogy mindent megtesz a magas szintű szolgáltatás biztosítása és a zökkenőmentes adminisztratív átállás érdekében, az első időszakban esetlegesen előforduló fennakadások kezeléséhez pedig a füriediek türelmét kéri. **Mórocz Anikó**

BALATONUNK VÍZÜGYES SZEMMEL

Beszélgetés Kravinszkaja Gabriellával a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Balatoni Szakasz mérnökség vezetőjével

- az állandósult éghajlatváltozás hatásai
- vízszint
- vízminőség
- partvonal
- nádasok
- szervezeti környezet
- kihívások
- jövőkép

2026. március 4. szerda, 18 óra

Belépés díjtalan.

Önkéntes 2 000 forintos költséghozzájárulást a helyszínen szívesen veszünk.

Ülőhelyét biztosíthatja, ha a www.zsidokivalosagok.hu weboldalon az eseménynél található linken regisztrál.

DIGITÁLIS KIÁLLÍTÁS | TUDÓSOK | MŰVÉSZEK | SPORTOLÓK
ZSIDÓ KIVÁLÓSÁGOK HÁZA
Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 32. | tel.: 06 87 782-592
@zsidokivalosagok.hu | info@zsidokivalosagok.hu | zsidokivalosagokhaza

Általános iskolák sakkversenye

2026. február 7-én került sor immáron tizenkettedik alkalommal a balatonfüredi általános iskolák közötti egyéni sakk csapatversenyre. Egyéni verseny ugyan, de az olimpiák szerinti pontozást követően kialakul a csapatok közötti sorrend.

A Balatonfüredi Sport Club Sakk Szakosztálya mindig kiemelt célként kezelte, hogy nemcsak a magyar élvonalban szerepelhessenek versenyzői, hanem lehetőséget kapjanak a kedvtelésből sakkozni szeretők, és kiemelten a gyermekek, és a fiatalok. Tudományosan bebizonyított tény, hogy a diákok esetében e szellemi sport, nagymértékben elősegíti a sikeres és eredményes tanulást.

Az iskolák közötti egészséges rivalizálás jelen esetben a helyi iskolák sakk versenyében testült meg, amit a Református Általános Iskola csodálatos Kálvin Termében tartottak.

Az ünnepélyes megnyitót követően a szülők és kísérők aggódó

A végeredmény:

Alsó tagozatos tanulók:

1. Bebők Barnabás
2. Hudák Dezső
3. Imre Zsombor

Felső tagozatos tanulók:

1. Németh Áron
2. Katona Péter
3. Németh Dániel

tekintete mellett elindult a verseny. Két csoportban küzdöttek a diákok (alsó és felső tagozat). Így tizenkét érem került kiosztásra.

Az általános iskolák versenyét az Eötvös Loránd Általános

Iskola nyerte, megelőzve a Református Általános Iskolát, míg a dobogó képzeletbeli harmadik fokára a Radnóti Miklós Általános Iskola állhatott.

Perkovits Géza

„Azt festem, amit a Balaton mond nekem.”

Egry József – Lebegés a fénytérben című tárlata március 7-én, szombaton nyílik a Vaszary Galériában

(folytatás az 1. oldalról)

Egry Badacsonyan talált rá egyéni művészi látására. Együtt lélegzett a tájjal, figyelte a rezdüléseit, és a mélységeit kutatta. Tudatosan törekedett arra, hogy festészete figurális maradjon, nem érdekelte az absztrakt ábrázolás, de a kiindulópontként szolgáló konkrét témát mindig elvonatkoz-tatta. Érett képeinek könnyedségét a vízfesték vékonyságúra hígított, lazúrosan áttetsző olajfesték, valamint a pasztellkréta együttes alkalmazása adja.

– Technikáját a kényszer szülte: amikor nem volt pénze festékre, hígított olajfestékkel dolgozott, innen eredeztethető képeinek sajátos, sejtelmes szímvilága – teszi hozzá a kiállítás kurátora. – Egry azt mondta: „Nem a Balatont festem. Azt festem, amit a Balaton mond nekem. Nem azt festem, amit látok, hanem amit láttat velem a táj.” – Balatoni tájképei nem csupán a természet ábrázolásáról szólnak, mély filozófia húzódik meg a háttérben. Képeinek atmoszférikus fényjelenségei a fénytér megfigyelésére épülnek. A felsejlő alakjai már-már szimbolikusak, a fény, a pára, a szüntelenül változó táj maga az időtlenség. Tudjuk, hogy egy befelé forduló lelkületű alkotó volt, idős korában egyenesen mogorva.

A kiállításon egyébként a művész tükrözik az alkotói módszerét, magánjellegű levélrészletei is láthatók lesznek, amelyek hűen Anna. **Martinovics Tibor**

Egry József (1883-1951) a modern magyar festészet egyik meghatározó alakja volt, aki a Balaton partján élve és alkotva az 1920-as évekre alakította ki egyedi festői világát.

Gyerek volt, amikor családja a nyomor elől menekülve Budapestre költözött. Szülei napszámosok voltak. Édesapja alkoholista lett, édesanyja alkalmi munkákat vállalva tartotta el a családot. Egry rajz tehetsége már gyerekkorában kiderült, de a továbbtanulásra nem gondolhatott a család, sőt kimaradt a polgári iskola negyedik osztályából, és festők mellett kezdett el dolgozni. 1901-ben, tizennyolc éves korában állított ki először. 1905-1906-ban egy évet töltött el Párizsban, hazatérése után a Mintarajziskola ösztöndíjas művésznövendéke lett. Ferenczy Károly volt a mestere.

Az első világháború radikális változást hozott a művészetében és egyúttal a magánéletében is. A frontról tüdőgyulladással került a badacsonyi hadikórházba, ahol megismerkedett későbbi feleségével, Pauler Juliska önkéntes ápolónővel, akivel a háború után Keszthelyen, majd Badacsonyan élt, és itt találta meg az új festői témát, a Balatont. Tájképei ettől fogva a természet és az atmoszférikus fényjelenségek megfigyelésére épültek. Bár műveit egyre többször mutatták be és méltatták, 1948-ban Kossuth-díjat is kapott, az anyagi nélkülözés végig kísérte az életét.

HELYTÖRTÉNETI KERESZTREJTVÉNY

Egry József (1883-1951) nem csak különleges hangulatú festője volt a Balatonnak, hanem szellemesen és szépen írt a tőről a kortársakkal való levelezésben. Olajpasztell festményein bár a táj részleteit látjuk, nem tartotta magát tájképfestőnek. "Minél közelebb jut az ember a természet lényegéhez, annál jobban távolodik a természettől magától!" - írta egy levelében. Feladványunkban a Balatonról írt másik szép megfogalmazását olvashatjuk.

	FEGYVER CSÖVÉNEK ÁTMÉRŐJE			TÚLZOTT TISZTELET	ÁTMÉRŐ JELE	BIZALMAS INFORMÁCIÓ, NÉVELŐVEL	ITT SEM, OTT SEM	HÜSÉGESEN HÉLIUM PÁRATLAN ZÚR!	ELEKTRONVOLT
	KICSINYÍTŐ KÉPZŐ			RÉZ-DARABI					ELBESZÉLŐ
	ADY ENDRE VERSE (HÁROM SZÓ)				ELKÉPZELÉS				PARKOLÓ
	HŐ-EMELKEDÉS			PIHE-DARABI	PASCAL JELE				KIKÜLDETÉS KÖLTSÉGTÉRÍTÉSE
IKSZ VÉGEI! A MEGFEJTÉS ELSŐ RÉSZÉNEVELŐ			PIHE-DARABI SZEMÉLYFELVONÓ				OLAJIPARI VILÁGCÉG PAPIRALAPÚ SOKSZOROSÍTÁS		
RÖVIDTÁVFUTÓ	HATÁRON TÚLRA ORDÍT	RÁDIUSZ	VÉDŐGÁT	ZLOTY RÖVIDEN	KIS ETUS TÁVOLABBI HELYRE SZOLÍT, NEPIESEN	AHHOZ HASONLÓ PASSZÍROZÁSSAL KÉSZÜLT		PÁLYAUDVAR RÖVIDÍTÉSE	
KÉN VEGYJELE								LEÁNYUNK FÉRJE	
NÉHÁNY ÍZBEN					LOMBOS NÖVÉNYEK		DEDÓS		
					RÉGI NÉP		OLASZ TÚZHÁNYÓ		
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG		HÁLÁVAL EMLEGET ABAJ-ZEMPLENI VÁROS			TELJESÍTMÉNYTŰRŐK TÁRSASÁGA R. FAEDÉNY		FÉRFINÉV		MÁSODIK VILÁGHÁBORÚS KONFERENCIA HELYSZÍNE
							KATONAI EGYSÉG		
GÖRÖG-KELETI TÁBLAKÉP				ÁTJÁTSZÓ-ÁLLOMÁS		CSELEKEDET		HÚROS FEGYVER	
				PAN TÁRSA		BICAJ		BECÉZETT PATRÍCIA	
A MEGFEJTÉS MÁSODIK RÉSZÉNE									
BŐ, LEZSER			EZER KÖBGYÓKE			HELYRE-IGAZÍTÁS NÉPI HOSSZÚSÁG-MÉRTÉK			RÓMAI ÖTVENES ÜDVÖZLÉS KEZDETEI
			ARRAFELE!						
JUPITER HOLDJA					SERTÉS SZARUKÉPZŐDMÉNYE		VALAMIN ÁTLÁTSZIK		
					ITTRIMUM VEGYJELE		ZORRO JELE		
REGISZTER-TONNA		KANCA				HOSSZÚ FANYELŰ SZÜRŐ-FEGYVER			

Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekara

Tavaszköszöntő

fúvóskoncert

Balatonfüred Kongresszusi Központ

2026. március 8. vasárnap 16 óra

Húsz éves a MÚZSA Művészeti Egyesület

Huszadik születésnapját ünnepelte február 21-én a Balatonfüred és Környéke Múzsza Művészeti Egyesület az Arácsi Népházban.

Többek között dr. Bóka István polgármester is átvette annak a kétszáz oldalas képes könyvnek az ajándékpéldányát, amely a szervezet két évtizedét mutatja be.

Az ünnepségen a jelenleg negyven taggal rendelkező Múzsza legérdekesebb pillanatait elevenítették fel abban a kisfilmben, amelyet a Füred TV készített. Megannyi kiállítás itthon és külföldön, alkotótáborok és főként életre szóló barátságok, röviden így lehetne jellemezni a tevékenységüket, amely színesíti a város kulturális örökségét, sokszínűségük a helyi közösség változatosságát mutatja be.

Héhn Zsuzsanna 18 éve vezet elnökként a Múzsát. Nagyon sokat jelentett az a három

éves Balatonfüredi Művészeti Szabadegyetem, amit az egyesület szervezett Realizmus és absztrakció címmel, mert a zömében festőkből és grafikusokból álló tagságnak sokat segített a fejlődésében.

A tagok rendszeresen kiállítanak Balatonfüreden és az országban, emellett közösen kirándulnak

és szakmai tanácsokkal is segítik egymást. A sokféle művészeti ág képviselői: festők, grafikusok, fotósok, irodalmárok, kézművesek tartoznak a 2006-ban megalapított egyesülethez, akik baráti beszélgetéssel, pezsgős koccintással és ünnepi tortával töltötték el a vidám délutánt az Arácsi Népházban. **Bán László**

Fotók: Gazsi József

SAJTÓKÖZLEMÉNY

TOXI-COOP
Toxicological Research Center

HUN-REN

Új szolgáltatással bővült a Toxi-Coop Zrt. portfóliója: Sikeresen lezárult a mikroRNS-alapú toxikológiai kutatási projekt

Sikeresen befejeződött a Toxi-Coop Zrt. és a HUN-REN Természet-tudományi Kutatóközpont (HUN-REN TTK) közös kutatás-fejlesztési projektje. A többéves munka eredményeként egy olyan innovatív eljárást dolgoztak ki, amely beépült a Toxi-Coop Zrt. szolgáltatási portfóliójába, lehetővé téve a gyógyszerjelöltek biztonsági kockázatainak korai és érzékeny felismerését.

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) támogatásával megvalósult, „Biomarkerek fejlesztése toxikológiai és biztonsági vizsgálatokhoz” című projekt 2026. január 31-én hivatalosan is lezárult. A konzorcium célja egy olyan új biotechnológiai megoldás kidolgozása volt, amely mikroRNS-alapú biomarkerek segítségével képes jelezni a fejlesztés alatt álló vegyületek esetleges toxicitását.

A projekt egyik legfontosabb eredménye, hogy a kutatási fázis lezárultával a kifejlesztett eljárás piaci szolgáltatásá alakult. Az eljárás alapját a vérben és vizeletben fellelhető extracelluláris vezikulák és a bennük található mikroRNS-ek elemzése képezi. A Toxi-Coop Zrt. az új metodikát a meglévő toxikológiai vizsgálati rendszerébe integrálta, így partnerei számára a jövőben elérhetővé válik a szöveti károsodások (különösen a máj-, vese- és szívkárosító hatások) korai és érzékeny detektálása.

Az új szolgáltatás bevezetése jelentős előrelépést jelent a gyógyszeripar számára:

- A preklinikai fázisban a kockázatos molekulák hamarabb kiszűrhetők, csökkentve a későbbi fázisok kudarcának esélyét.
- Az érzékeny biomarkerek alkalmazása hosszú távon hozzájárulhat a kísérleti állatok számának csökkentéséhez.
- A pontosabb előrejelzés növeli a humán klinikai fázisvizsgálatokba kerülő hatóanyagok biztonságosságát.

A 2020-1.1.2-PIACI-KFI-2020-00021 számú projekt a Kulturális és Innovációs Minisztérium Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból nyújtott támogatásával, a 2020-1.1.2-PIACI-KFI pályázati program finanszírozásában valósult meg, összesen 668 230 030 Ft támogatási összeggel.

Kérdés esetén információ kérhető

az alábbi elérhetőségeken:

Monostory Katalin, DSc: +36 1 382-6747,

monostory.katalin@ttk.hu

Dr. Hirka Gábor: +36-30-846-2664,

gabor.hirka@toxicoop.com

Láng Gáspár (1937-2025)

Láng Gáspár matematika-fizika szakos tanárként 1984-1999-ig volt igazgatója az Eötvös Loránd Általános Iskolának. Iskolaépítő tevékenységét a maximalizmus jellemezte, nagy hangsúlyt fektetett a természettudományos ismeretekre, az idegennyelv-oktatásra, valamint

ő vezette be a sakk-oktatást az intézményben. Tanár kollégái a következetességét, a pontosságát és az emberi hozzáállását emelték ki. Több elismerő oklevél birtokosa volt. Igazgatói teendői mellett szaktanácsadói tevékenységet is végzett a megye területén. 1996-ban Balatonfüred Közoktatásáért kitüntetésben részesült. Emlékét tisztelettel megőrizzük! **BFN**

Mikor járt először Vaszary Kolos Füreden?

Fent: Rimely Mihály (1793-1865) pannonhalmi főapát, császári és királyi tanácsos

Jobbra: Vaszary Kolos szobra a keszthelyi szülőháza előtt

Fotó: Varga György/MTI

„A szülőváros, Keszthely elemi iskolájának elvégzése után egyházi támogatással a premontrei rend gimnáziumában tanult, majd 1847-ben kérte felvételt a Szent Benedek-rendbe. Családja olyan szegény volt, hogy az ifjú Keszthelytől Pannonhalmáig mezítláb tette meg az utat.” - olvasható, „Vaszary János és Vaszary Kolos” című, 2010-ben, Balatonfüred Vaszary Villa gondozásában megjelent album, Vaszary Kolosról szóló fejezetében, Géger Melinda írásában.

Keményfy K. Dániel „Vaszary Kolos 1855-1905” című, 1905-ben megjelent könyve szerint, Vaszary Kolos a gyalogutat, Balatonfüreden megszakította: „Gyalogszerrel útnak indul, a kebelébe rejtett bizonyítványával. Két napi út után Balatonfüreden találja Rimely Mihályt, sz. Benedek-rend főapátját s alázatos kéréssel jelentkezik, hogy vegye fel a szent hivatást teljesítő rend tagjai közé. A főapát csak nézi a fáradt, árva és gyöngye diákgyereket, átolvassa kitűnő bizonyítványát, majd rátette az ifjú fejére kezét és sz. Benedek fiává fogadta.”

Azaz – ha korábban nem – Vaszary Kolos 1847 nyarán járt először Balatonfüreden. **Vaszary Balázs**

Helyreigazítás: A Balatonfüredi Napló 2025. 7. számában a 8-9. oldalon közölt Vaszary Kolos pannonhalmi főapát, bíboros hercegprímásról szóló cikkek szerkesztőjét tévesen adtuk meg. Az írásokat Vaszary Balásznak köszönhetjük.

Elhunyt Rozs Elemérné, született Magyaródi Gizella tanítónő

Rozs Elemérné 1927-ben született Csajágon. Veszprémben az Angolkisasszonyok Tanítóképző – intézetben 1947. június 28 -án kapott diplomát, elmondása szerint akkor úgy mondták, hogy ekkortól vált a „Nemzet Napszámosává”.

A balatonfüredi Bem József általános iskolában tanított 1962. január 16-tól az iskolák szétválásáig, majd a Radnóti Miklós Általános Iskola megalakulása után itt folytatta munkáját egészen nyugdíjazásáig, 1983. január 1-ig.

Évtizedeken keresztül sokezer balatonfüredi gyermeket tanított írni, olvasni, számolni, sokszor 36 - 38 fős létszámú osztályokban. Azt a véleményt képviselte, hogy mindennek az alapja az írás, olvasás, számolás és az egyén képességeihez mérten adagolva, türelemmel mindenkit meg lehet rá tanítani. Munkája középpontjában mindig a gyermek állt. Tanítványait úgy készítette fel, hogy azokat bárhová állította az élet mindenhol megállták helyüket. A tanítónő 98 éves volt. **BFN**

Forsthofer Ágnes

Veszprém megye 02. számú egyéni választókerület
egyéni országgyűlési képviselőjelölt

Kedves Fürediek!

Forsthofer Ágnes vagyok, a TISZA országgyűlési képviselőjelöltje. Balatonfüreden, az arácsi városrészben élek.

Családanyaként, gazdasági szakemberként és cégvezetőként szerzett tapasztalatokkal lépek a politikába. Szemléletváltást, korrekt kommunikációt, együttműködő hozzáállást, és valódi érdekképviselést ígérek. Felelősen, felkészülten állok a feladat előtt!

Vezérelv számomra, hogy nincs jobb, nincs bal, csak magyar. Nem megosztottságért, hanem megoldásokért fogok dolgozni. Nem ideológiákat, hanem megoldandó ügyeket képviselek majd, ahogy szakmai életemben is tettem. Értő figyelemmel fogok fordulni városunk és térségünk kihívásai felé.

Vállalom, hogy megválasztásom után javulni fog az egészségügyi szolgáltatások elérhetősége és megvalósulnak fontos közlekedésbiztonsági fejlesztések.

Településeink élhetősége érdekében el fogom érni, hogy új nagyberuházások kizárólag a lakosság véleményének figyelembevételével jöhessenek létre. Támogatni fogom az energiahatékonysági programokat és környezetvédelmi célokat, valamint a fiatalok térségben maradását ösztönző település- és társadalompolitikai ügyeket.

A TISZA vállalásairól hiteles és részletes tájékoztatást a magyartisza.hu/program oldalon találnak. Ennek legfontosabb elemei a külső és belső béke, a működő egészségügy, a korszerű oktatás, és a gazdaság beindítása.

Április 12-én szavazzanak a TISZA listájára és egyéni jelöltjeire, hogy az Önök aktív részvételével megvalósíthassuk az emberséges és működő Magyarországot magunk és gyermekeink számára. Bizalmukat előre is köszönöm, köszönjük!

Támogassa a munkámat!

magyartisza.hu ▶ Támogass! ▶ Támogasd a jelöltjeinket!

forsthoferagnes

forsthoferagnes@magyartisza.hu

Országgyűlési választás | **ÁPRILIS 12.**

Tisztelt Választópolgár!

Hegedűs Barbara vagyok, vármegyei kötődésű országgyűlési képviselő, fiatal családanya. Térségünk számomra igazi otthon: itt születtem, Balatonalmádiban jártam középiskolába, a Balaton és környéke gyermekkorom óta meghatározza életem legszebb pillanatait. Önkormányzati képviselői és alpolgármesteri munkám során megtanultam, hogy a politika nem elvont fogalom, hanem a mindennapokat alakító felelős döntések sora. Azért dolgozom, hogy a családok a jövőben is békében és biztonságban élhessenek, a vállalkozások lehetőségeket lássanak maguk előtt, a fiatalok pedig érezzék: van hova kötődniük, és van jövőjük a szülőföldjükön. Biztonságpolitikából doktorált szakemberként felelősséggel mondom, hogy napjainkra a világ veszélyes helyé vált. Egy ilyen világban a békét és a biztonságot csak összefogással őrizhetjük meg.

Nemzetközi szinten, európai intézmények üléstermeiben és a NATO Parlamenti Közgyűlésében megtapasztaltam, hogy bármilyen nehézségekkel is nézünk szembe, érdemes és szükséges is minden erőnkkel küzdenünk a magyar érdekekért.

Egy évtizedek óta nem látott európai háború kirobbanásának kockázata folyamatosan nő, Brüsszel a béke helyett háborús terveket készít elő.

A háborús készülődés és Ukrajna növekvő igényei egyre több pénzt emésztnek fel, melynek következtében a legtöbb uniós országban energiaválság, növekvő adóterhek és megszorító intézkedések sora sújtja a polgárokat.

Világos, hogy Brüsszelnek fontosabb a háború és Ukrajna támogatása, mint az európai emberek békéje és jövője.

A mi politikai közösségünknek viszont Magyarország az első! Vállaljuk, hogy kimaradunk a háborúból, nemet mondunk Ukrajna finanszírozására, és ellenállunk Brüsszel adóemelési és megszorítási követeléseinek.

Egy külföldről irányított bábkormány belesodorná hazánkat a háborúba. Feltétel nélkül támogatná Ukrajnát, kivezetné az olcsó orosz energiát, növelné az adókat, és megszüntetné a családok és a vállalkozások támogatásait, a magyar emberekkel fizetné meg a háború árát.

A Fidesz az egyetlen politikai közösség Magyarországon, amely képes nemet mondani a brüsszeli elvárásokra, képes kimaradni az európai háborúból, és képes garantálni, hogy a magyar emberek és családok érdeke legyen az első.

A Fidesz a biztos választás!

Dr. Hegedűs Barbara

Az Ön országgyűlési képviselőjelöltje

Képviselői iroda

8230 Balatonfüred, Arácsi út 4.

+36 20 4187273

hegedusbarbara.parlament@gmail.com

<https://www.facebook.com/barbara.hegedus.89>

Múltba nézés Németh Magda emlékére

Céлом az, hogy a sokszálú tényanyag és emlékek felidézésével méltón láttassam meg a gazdag földi életű mérnök és tanár asszonnyá lett Németh Magda küzdelmes, sokoldalú életét, aki édesapja emlékét, szellemi hagyatékát hűen ápolta és annak egyik ébren tartója volt.

Édesapja, Németh László a XX. századi magyar irodalom kimagasló, Kossuth-díjas írója, aki munkásságával a „magyar szellemi erők organizátora” kívánt lenni, a magyarság sorskérdéseinek feltárójaként. Sajátos pedagógiai módszereket dolgozott ki. 1945-től súlyos hipertóniával élt. Szüksége volt egy vidéki „menedékre”. Szilas után Felsőgyöd lett ez, s 1957-től haláláig a tihanyi félszigeten Sajkod.

Az 1957-ben megvásárolt sajkodai telkek és az itt felépült „dolgozóház” és a „nagy ház” gondozója is Magda volt.

Sokszínű munkájának, feladatainak bemutatásához majd 90 évet kell visszaidézni: Magda vállalt feladatai már iskoláskorának elején elkezdődtek, csak úgy, mint a testvéreié: Németh László ugyanis sok tanítási elképzelését nem csak a hódmezővásárhelyi gimnáziumban, hanem gyermekei között is kipróbálta.

1988-ban még nem lehetett leírni, hogy Magda Kanadában élt és tanított 22 évig természettudományos tárgyakat. A sajkodai szomszédok visszaemlékezései szerint Budapestről Tihanyon

Németh Magda

át biciklivel menekültek 56-ban a határon túlra. Új hazájában középiskolai tanárként, majd egyetemi oktatóként sokat alkalmazott a gyakorlatban édesapja tanítással kapcsolatos elveiből. Az 1991. június 2-án MDF Pedagógus Kör budapesti alkalmán elhangzott Németh Magda beszéd hangsúlyozta, hogy Németh László pedagógiai javaslatai többségében időszerűek. Például 6+6 osztályos iskolaszervezet, önképzőkörök, mint a gondolkodóvá válás katalizátorai, csoportoktatás a hagyományos osztály helyett. Az önálló munkára való szoktatást különféle projekt-munkával szorgalmazta, sokszor a diák által összeállított

A sajkodai „kis” ház

és kivitelezett kísérletsorozattal. Kidolgozott és két évig tanított egy tantárgyat Tudománytörténet címmel, ahol az emberiség kultúrtörténetét vázolták fel.

Magdának életében két könyve jelent meg: Mélységből mélységbe-Németh László és családja, 1944-1945 A másik kötet: Levelek apámnak (1987), egy évvel a Levelek Magdához című kötet után.

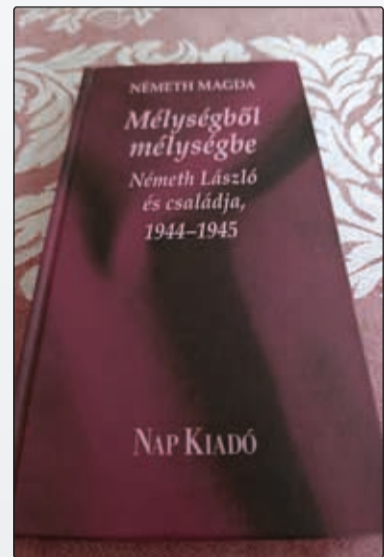
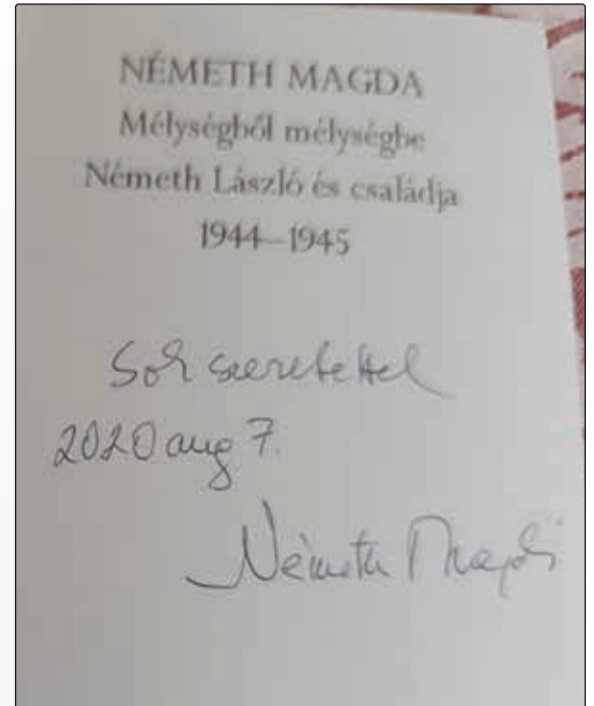
Fürediek és hozzájuk közeli, mai sajkodai emlékház tulajdonosok emlékeit osztom most itt meg:

Könnnyű dolgom van, a mai házigazdák és a még nyaranta most is ott élő szomszédok és saját emlékeim segítenek. Négy évig diák és tizennégy évig tanár voltam a Lóczyban. Osztálytársammal, Peuser Mártikával sokat megfuttottuk a sajkodai fűgébokrok környékét, magyar és töri

anyagok tanulásának leple alatt. Osztályfőnökünk és magyar tanárunk, Ján tanár úr lelkesen beszélt nekünk a népi írókról. Érettségi tételként tanultuk a népi írók munkásságát. A Tanár úr nyaranta Németh László köteteket olvastatott velünk, az olvasmánynaplókat ellenőrizte. Tanárként egykori tanítási módszerek alkalmazása kapcsán említhetem meg a füredi gépipró iskolában tanított művészeti ismeretek c. tantárgy kidolgozását, amit magam is „gyakoroltam” történelem szakosként, valamint gimnáziumi osztályban történelmet is tanítottam angol nyelven az 1990-es években. Projektmunkáról előadást tartottam Kecskeméten már egyetemi oktatóként egy konferencián. Ezekből is látható, hogy némi próbálkozás indulhatott „új szelek szárnyán” itt is.

Németh László 1969-ben tartott magyar órát a IV. A. osztályosoknak, és az iskola rádió kerestül minden osztály meghallgathatta azt. Ma már elmondhatom a pár napja hallottakat is: Aczél György és elvtársai is megjelentek néha a „nagy házban” tartott írói társaságok tagjai mellett. Ella néni (Németh László felesége) nagyon értett ezeknek a társasági alkalmaknak a megszervezéséhez... (Ilyenkor iskolatársaim emlékei szerint az író házigazda elvonult az alkotói „kis” házba.)

A minap hozzám „beugrott” Peuser Márta és Judit iskolatársaimtól és két nap múlva az emlékházat

jelenleg bíró tulajdonosoktól sok személyes emléket hallgathattam. Felelegettük azt a saját sajkodai „világot”, ami még ma is összetartja az egykori és még itt élő ős sajkodiakat. Az alkotóház jelenlegi tulajdonosai igyekeznek mindent nagy becsben tartani. A hegedűművész úr a telekszomszédok kisfiaként még az alkotóház alapköveinek rendezésében is segédkezett, és a szülőktől tanult „jó szokásosság kötelez” felelősséggel beszélt nekem az átértelt közös emlékekről. Magda mesélt nekik egykor a hódmezővásárhelyi székelyű Németh László Társaság működésében való munkájáról is. A társaság 1987. június 26-án tartotta alakuló közgyűlését Hódmezővásárhelyen. Az 1987. június 26-án megfújt tagtoborzó kürtök szava Sajkod környékéig is elhallott: Kemény Géza költőtanár kollégámmal együtt léptünk be a Társaságba.

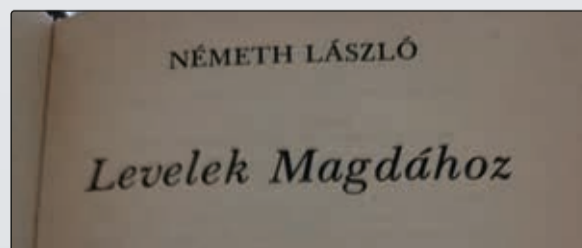
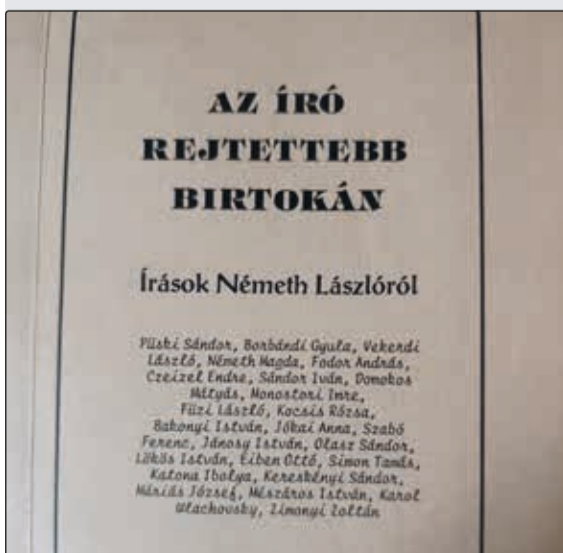
A Németh László összes műveit magába foglaló CD-t egy sajkodai látogatásakor kaptam a Németh lányoktól egy szép őszi napon 2000-ben, a könyveket szeretettel ajánlom olvasásra osztályfőnököm mintáját követve.

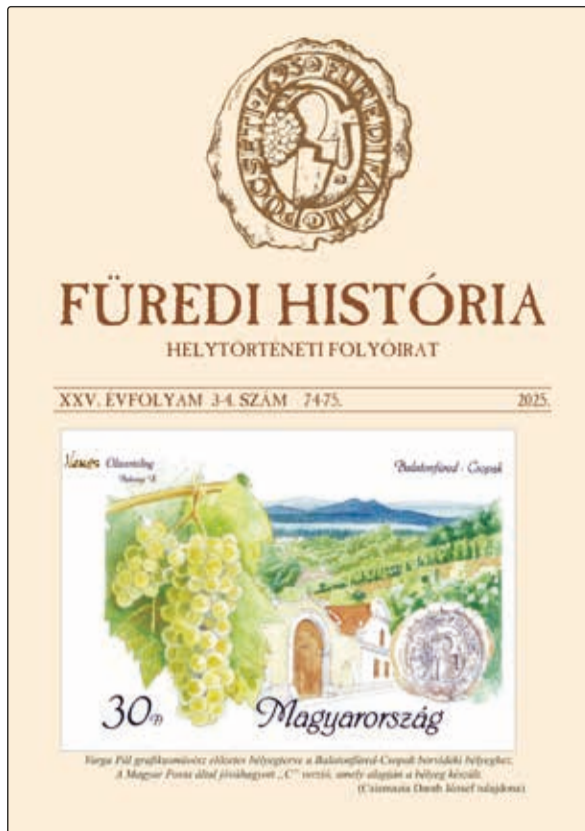
A fürediek, sajkodiak régebbi fiataljai, egykori gimnazisták és egy társasági tag sok szeretettel gondol a gazdag szellemi értéket és munkát maga után hagyó íróra, családjára és a 2025. november 21-én utolsó útjára elkísért Németh Magdára.

Rózsa Etelka Mária

Németh László író tihanyi nyaralója kertjében, 1962.
Fotó: Fortepan / Fodor András örökösei

A füredi Rózsilak egykori lakója: Tornai József, a spanyolnátha világhírű orvosa

Ki ne ismerné a Füredet átszelő 71-es főút mellett álló Rózsilakot, azt azonban kevesen tudhatják, hogy a villa egykori tulajdonosa, Tornai József a spanyolnátha világhírű orvosa volt. Erről is olvashatunk a Füredi História 74-75. összevont számában, ami beszámol József főherceg nádor füredi látogatásairól, egy megverselt füredi foglyszökecsről, a Pannonhalmi Főapátság pengő pénzjegyeiről, valamint egy 25 évvel ezelőtt kiadott borvidéki bélyegről.

Rózsilak, 1914.

A második világháború után a füredi Rózsilak padlásán két nagy fakoffert találtak, telis tele orvosi iratokkal. Szerzőjük az az 1928-ban elhunyt Tornai József volt, akit a spanyolnátha világhírű orvosaként tartottak számon. Az ő történetét dolgozta fel unokája, Kurutzné Kovács Márta.

A beszámoló szerint Tornai doktor pályája elején a nyugtalan és önvészélyes betegeket védő betegágyról publikált, és kísérletezett egy eszközzel, ami

a tehetetlen betegek mozgását segítette. Az orvos később megismerte a szív és a vérkeringés titokzatos világát, 1908-ban kelt írásában pedig azt hangsúlyozta, hogy „minden fizikai gyógyintézet legfontosabb és legértékesebb kelléke a képzett, ügyes, jó orvos”.

Tornai József 1911-ben habilitációs kérelmet nyújtott be, amiben huszonhét tudományos témát jelölt meg bírálatra. Az első világháború idején katonai kórházba helyezték, sok tüdőlövéses katona

köszönhette neki az életét. Láttástól vakulásig teljes erejével a háborús sebesültek gyógyításával foglalkozott, cikkeket írt, új eljárásokon törte a fejét. 1915-ben az őt vizsgáló kollégák nagyfokú kimerültséget, emésztési zavarokat és többirányú, komoly szívrendellenességeket állapítottak meg nála, amiért le is szerelték. Rövid pihenője után Tornai doktor ismét egyre többet dolgozott a sebesültek között.

A füredi Rózsilakot 1898-ban egy kataszteri holdas telken Németh Károly földbirtokos építtette, majd Minder György udvari tanácsos, moszkvai cári nagykövet vásárolta meg az épületet. Az ő feleségétől, Schönfeld Rózától kapta a nevét a reprezentatív, ó-olasz stílusú, tornyos villa. Tornai doktor kardiológiai érdeklődése miatt került szakmai, majd baráti kapcsolatba Schmidt Ferencsel, a füredi Erzsébet Szanatórium igazgató főorvosával, és 1918-ban vásárolták meg Minderéktől a Rózsilakot, a hozzá tartozó kerttel, szőlővel és pincével.

Ugyanebben az évben tört ki a világtörténelem egyik legnagyobb járványa, a spanyolnátha. Tornai doktor a szepszis gyógyításához használt kezelést kezdte

Dr. Tornai József vizsgálat közben - Fortepan / Kurutz Márton

Tornai doktor a hagyományos mellkascsapolást tanítja be a munkatársainak

Az újságban Tóth Bence Tamás írásából József főherceg nádor balatonfüredi látogatásait ismerhetjük meg

Tornai József és hat éves fia József 1911-ben

alkalmazni a súlyos betegeknél, és megdöbbentő sikereket ért el náluk. Ez országos és nemzetközi elismertséget hozott neki, ám a módszer a hazai gyógyászatban széles körben nem terjedt el.

Tornai doktor ritkán szakított időt pihenésre, így keveset tartózkodott Füreden. Szabadidejében örömmel sétált a Koloska-patak völgyében, lombfűrészevel szép fali díszeket készített, virágtartói pedig a mai napig láthatóak a Rózsilakban. A szegények orvosaként számon tartott Tornai József 56 évesen, hirtelen halt meg, a halál okaként szervi szívbajtot állapítottak meg.

2025-ben és 2026-ban Magyarországon emlékével tisztelegnek József főherceg nádor előtt, ebből az alkalomból Tóth-Bencze Tamás írásából megtudhatjuk, hogy 1821 nyarán a főherceg nádor harmadik feleségével, Mária Dorottya wüthenbergi hercegnővel nyaralt Füreden, aki itt kezelte magát. A korabeli híradások szerint temérdek sokaság érkezett a fürdővárosba, hogy lássák a főherceget, aki a szíveket megbájjolva mindenkivel szelíden és nyájasan viselkedett. 1838-ban a nádor – lemondva Bad-Einset-i útját - ismét Füredre látogatott, ezúttal örökösével,

István főherceggel. A nádor a sétatérén egyéb épületekkel együtt megnézte az 1834-es tűzvész után épült díszes fürdőházat, és többekkel beszélgetett. Szentgyörgyi Horváth János császári kamarásnál kaptak szállást, este pedig Podmaniczky Lajos kamarásnál pompás vacsorát és fényes táncmulatságot rendeztek, ahol az ifjú István főherceg lelkesen és vidáman társalgott, majd a sétatérén a legjobb magyarsággal hoszsan beszélgetett Kisfaludy Sándorral.

Ugyanebben a 2025. évi összevont lapszámban egy megverselt foglyszökecsről ír P. Miklós Tamás. A humoros vers arra is rávilágít, hogy anno milyen emberségesen szolgáltattak igazságot. Szintén ebben a lapszámban Elek Miklós a Pannonhalmi Főapátság pengő pénzjegyeit adja közre, Csizmazia Darab József pedig a Balatonfüred-Csopak borvidék 25 évvel ezelőtt kiadott bélyegéről számol be. A városi könyvtárban tartott lapszám bemutató alkalmával a Szent Benedek Gimnázium igazgatónöje, Kissné Kocsis Veronika a helytörténeti gyűjteménynek adományozta a bélyeget ábrázoló nagyméretű képet. **Mórocz Anikó**

Csúnya házak vagy korszakos művek?

A Balaton modern arca

A Balaton iránt mélyebben érdeklődők számára igazi olvassmányélményt ad Wettstein Domonkos és Bódey János Balaton modern 1956–1989 című frissen megjelent kötete. A tópart legkarakteresebb, késő modern épületeit felvonultató, útikalauzként is szolgáló könyvet forgatva felmerül a kérdés: rideg, uniformizált épületek ezek vagy retróélményt nyújtó kulisszák, amelyek a Balaton szocialista felfuttatásának az izgalmas megörökítői? Egyszerűen csak csúnya, a közízlés szerint félresikerült házak vagy a Balaton egy korszakának emblemikus lenyomatait, amelyeket, akár műemléki védelemmel, meg kell őrizni az utókornak?

A Főépítészség szervezte programon Wettstein Domonkos, a BME Urbanisztikai Tanszékének tanszékvezető-helyetese, egyetemi adjunktus mutatta be a könyvet, aki évek óta kutatja a Balaton-part építészetét.

A Balaton mindig is különös odafigyelést, érzékenységet váltott ki az emberekből, a szokottnál lényegesen nagyobb figyelem jutott és jut itt azokra az építkezésekre, amelyek megbontják a természeti környezet harmóniáját. Ez persze nem volt akadály annak, hogy az elmúlt években is több, a táj karakterét romboló projekt valósuljon meg a térségben.

Ugyanakkor a Balaton sajátossága, hogy 1958-ban, az országban először, ide készült regionális fejlesztési terv, ami meglepő módon alapvető kiindulásnak tekintette például, hogy a térség befogadóképessége véges, és hogy a települések összeolvadásának az északi parton gátat kell vetni.

– Balatonfüred egy összetett profilt kapott, hiszen a gyógyturizmus és nemzetközi vitorlás sport központjának jelölte ki az akkori regionális terv. Egy fontos város volt, ahová a nemzetközi turizmust irányították. Ennek megfelelően komplex fejlesztések

A tihanyi rév presszó épülete elválaszthatatlan a tájtól

zajlottak itt, hotelek, vízisportlepek épültek, elkészültek a szív-kórház pavilonjai és fontos volt, hogy a strandok kapacitását is növeljék, 1962-ben épült a mai Esterházy strand és kiszolgáló épületei. Ennek a kornak a legjelentősebb füredi épülete szerintem a Pázmándi Margit tervezte Annabella szálló. Kifejezetten nívós, jellegzetes, érdekes építészeti megoldásokat alkalmazó épület, érdemes lenne legalább helyi védettség alá vonni. Nagy kár, hogy a volt OMFB Jacht Klub épületét elbontották, hiszen a kortársai között is kiemelkedő Virág Csaba építész különleges alkotása

volt – válaszolta lapunk kérdésére Wettstein Domonkos, aki hangsúlyozta, a közhiedelem tévesen úgy tartja, hogy az országban, az ötvenes évektől egészen a rendszerváltásig, szocreál építészet zajlott, ami nem igaz, hiszen 1956-tól a szocialista realizmust felváltotta a késő modern építészet. Innovatív, kísérletező jellegű épületek születtek itt a Balatonnál, sőt, a regionális terv nemzetközi díjat is kapott.

A Balaton modern című kötet 34 Balaton-parti település 115 késő modern épületét mutatja be, fényképpel illusztrálva, köztük jó néhány olyan házzal, amelyek a Balaton kisit is ismerők számára ma már elválaszthatatlanul hozzátartoznak ehhez a tájhoz.

Szántódi rév, badacsonyi Szőlőskert étterem, fonyódi posta, tihanyi Révállomás, Zamárdi Kertmozi – csak néhány példa a könyvben bemutatott épületekből, de helyet kaptak például a tapolcai Y házak is, amelyek a tervező szándékai szerint a vulkáni tanúhegyeket idézik meg. Balatonfüredről egyebek mellett a Marina és az Annabella szálló, a strandfürdő és bisztró, a szív-kórház pavilonja, a vasútállomás, a Füred Áruház és a Kisfaludy társasüdülő-telep szerepel a könyvben.

Bár nem mindegyik képvisel kimagasló építészeti minőséget, sőt, akadnak köztük elnagyolt, rideg tömbházak, nehezen megindokolható formák, de az biztos, hogy visszatükrözik az akkori korszak hangulatát, ideológiáját és még akadnak közöttük tájba simuló, mai szemmel is érdekes épületek is – jegyezte meg Wettstein Domonkos.

A könyvből kiderül, hogy a balatoni nyári építészet gyökerei a 19. századig nyúlnak vissza, akkor még jellemzően nagypolgári és arisztokrata építetők révén, a korban divatos svájci villa stílusban vagy historizáló formában épültek a házak. Az 1920-as évektől az alsó középosztály számára is elérhetővé vált a Balaton, ekkor jelentkezett erősebben egy polgári nyaralóépítési hullám, amelyben már fontos szerepet kaptak a modernista építészet formái is. Az art deco hódított, tájba illő, szerethető karaktert adva a térségnek.

Az 1950-es évektől a Balaton-környék Regionális Tervvel elkezdődött az akkori állam területfejlesztése, ami mintaprojekt lett a KGST-ben, sőt a nagyszabású Riviéra-fejlesztés is előképként tekintett rá. A tavat és környékét egységesen akarták kezelni, az egyes településeknek külön funkciókat, fejlesztési irányt találtak ki, ugyanakkor a táj hagyományos építészetét is óvni akarták. 19 települést emeltek ki, mint központi fejlesztési területet.

Megkülönböztettek – igazán szép megnevezéssel – úgynevezett tömeglecsapoló helyeket, mint Siófok, Almádi,

Lelle, Zamárdi, Fonyód, sajátos idegenforgalmi karakterrel rendelkező helyeket, mint Balatonfüred, Hévíz, Földvár és Keszthely, vagy olyan kirándulócélpontokat, mint Tihany, Badacsony, Szigliget.

Felismerték, hogy a Balaton-part beépítését korlátok közé kell szorítani, ez az elv egészen az 1960-as évek végéig érvényesült, de aztán a gazdasági és politikai nyomás, részben a tömegigények kielégítése miatt a hetvenes-nyolcvanas évekre elszabadultak az építési viszonyok.

– Napjaink balatoni építésze rendkívül sokszínű, mint maga az építész szakma is, ezért nehéz elvárni, hogy olyan kohézió hassa át, mint a rendszerváltás előtt. Talán az kijelenthető, hogy jelenleg nincsenek igazán markáns elemei a helyi építészetnek, koncepciók jöttek mentek az elmúlt harminc évben, ha volt egyáltalán koncepció. Az nagy kérdés, hogy idővel konszolidálódik-e a balatoni építészet, jó lenne, ha letisztulna a kép és kialakulna egy közös nyelv, amelynek az épített örökség éppúgy része, mint az új építkezések. A Főépítészség ebben fontos szerepet tölthet be – vélekedett Wettstein Domonkos.

A Balatoni Főépítészség Parlamentén címmel közéleti beszélgetés sorozatot indított a balatoni régióról, azzal a szándékkal, hogy a térség építészetéről közérthetően és szemléletformálóan lehessen eszmét cserélni. A tervek szerint havonta jelentkező programsorozat első előadása volt a mostani könyvbemutató. **Martinovics**

Az Annabella Hotel épülete, ami a késő modern építészet kiemelkedő példája, helyi védettségért kiált

INGATLAN FELÚJÍTÁS

Épületen kívüli-belüli építő és karbantartó munkák

LAKATOS MUNKÁK

Kerítés építés, kapuk, korlátok, rácsok
Vas lépcsők, kapaszkodók
Vasajtók, előtetők
Egyéb fémszerkezetek

PRECÍZ MUNKA KORREKT ÁRON!
70 / 621-21-23

**ÉPÍTÉSI
TELEK
ELADÓ!**

8233 Balatonszőlős, Árok utca 1.
Érdeklődni lehet:
06 20 807 9029 telefonszámon.

Ezerötszáz foci pályányi lombkorona

Városierdő mintaprogram a Koloskában

Száz-százhusz éves fák, száz négyzetméternél is nagyobb lombkoronával. A legnagyobb koronájú fa lombtérfogata több mint ezerötszáz köbméter, ami három foci pályány méretű zöldfelületnek felel meg. Csendes, folyamatosan dolgoznak, védik a klímát: csak a föld feletti részük ötezer tonna szén-dioxidot tárol. Az otthonuk az a nyolc hektárnyi terület, amit Koloska-völgy néven ismerünk. A klímaváltozás és az emberi jelenlét komoly kihívások elé állítja a fürediek kedvenc kirándulóhelyét, ezért a területet gondozó Bakonyerdő városierdő mintaprogramot indított.

A füredi Koloska-völgy a Balaton-felvidék egyik jelentős természeti és kultúrtörténeti tájegysége. A völgy alapvetően triász kori mészkőre és dolomitra települt, ami meghatározta a vízhalozatot, a talajviszonyokat és az élővilágot. A terület neve a középkorban itt birtokos Kolos (Colos) nemesi családra vezethető vissza. Történeti források szerint a völgyben erdőgazdálkodás, legeltetés és kisebb léptékű mezőgazdasági művelés folyt, miközben a patak mentén malmok működtek. Az erdőállományt évszázadokon át erőteljes emberi beavatkozás alakította, ami a természetes lombos erdők (tölgyesek, gyertyános-tölgyesek és bükkös foltok) szerkezetének átalakulásához vezetett. A kopárosodó gerincekre és platókra a 19-20. század fordulójától kezdve mesterséges, idegenhonos feketefenyveseket ültettek.

A 19. századtól Balatonfüred fűrdővárossá válásával a Koloska-völgyben háttérbe szorult a gazdasági hasznosítás, és előtérbe került a rekreációs és üdülési funkció. A 20. század során a völgy kirándulóterületté vált, újtjai és pihenőhelyei pedig fokozatosan kiépültek. Ugyanakkor az intenzív emberi jelenlét természetvédelmi konfliktusokat is eredményezett, különösen az élőhely töredezésére és az inváziós fajok megjelenésére. Napjainkban a Koloska-völgy védett természeti terület, ahol célként jelenik meg a biodiverzitás megőrzése,

a természetközeli erdőszerkezet helyreállítása és a fenntartható rekreáció biztosítása.

Az itt lévő fák idős kora, a klímaváltozás negatív hatásai és a folyamatosan magas látogatottság új helyzetet teremtettek, ezért a területet gondozó Bakonyerdő 2025-ben városierdő mintaprogramot indított a Koloska-forráshoz futó szurdokvölgy két oldalán és a völgyben lévő körsétaút védőzónájában. A csaknem nyolc hektáros területen nagyjából 2.000 -2.500 fa él, van köztük csertölgy, feketefenyő, gyertyán, molyhos tölgy, kislevelű hárs, virágos kőris és mezei juhar, szálszál pedig előfordul madárcseresznye és bar-kócaberkenye is. A terület országos jelentőségű, Natura2000 és egyedi védettség alatt álló természetvédelmi terület, jelentős része pedig örökzöld.

A völgyben élő fák átlagos magassága 19 méter, a legmagasabb fa 32 méternél is nagyobb, a legvastagabb fa törzse pedig 75 cm átmérőjű. Közel hetven olyan fa van, aminek a lombkoronája száz négyzetméternél is nagyobb, ők adják a faállomány gerincét. A lombtérfogathoz köthető a fák széndioxid-elnyelő, oxigéntermelő, árnyékkadó, párologtató és

szállópor-szűrő szolgáltatása. Becslések szerint a Koloska-völgyi fák összes lombtérfogata mintegy 700 ezer köbméter, aminek a zöldfelületi szolgáltatása 1.500 foci pályány kialakításával lenne kiváltható.

A legnagyobb koronájú fa lombtérfogata 1.543 köbméter, ami három foci pályányi pázsit méretének feleltethető meg.

Az itteni fák csendben, de folyamatosan dolgoznak a klíma védelméért: a föld feletti biomassa jelenleg mintegy ötezer tonna szén-dioxidot tárol. Ez akkora mennyiség, mintha több, mint kétezer személyautó egy teljes éven át nem közlekedne, vagy közel kilencszáz háztartás teljes éves kibocsátása eltűnne a légkörből. Az erdő tovább gyarapítja ezt: évente húsz tonna szén-dioxidot köt meg.

A völgy fái zömében egykorúak, átlagban száz év körüliek, a feketefenyők és a kislevelű hársak megközelítik a százhusz évet. Ezeknél a fajknál két-három évtizede elkezdődött a fák hosszan tartó, természetes elhalási folyamata, amit a klímaváltozás felgyorsított. Az idős fák az aszály és a forróság miatt legyengültek, elpusztulásukkal megszűnhet a lombkorona-borítás, ami az élőhelyek lepusztulásával, a terület kiszáradásával fenyeget, a meredek oldalakon megnő az erózió, a nem őshonos akác és a bálványfa pedig teret nyerhetnek. A 2022-es történelmi aszály jelentős károkat okozott, amit a fák részben képesek voltak kiheverni, de teljesen nem tudtak regenerálódni, az erdő nem tudta feltölteni a vízkészleteit.

A völgyben lévő erdő fejlődését kizárólag a területre hulló csapadék biztosítja. A magas mésztartalom miatt a terület potenciálisan hajlamos az aszályra. Erdészeti szempontból a völgy

jelenleg még a kocsánytalan tölgyes, illetve cseres klímazónába tartozik, de az előrejelzések szerinti melegedő, száradó klíma miatt az évszázad közepére egygyel kedvezőtlenebb osztályba, az erdősztyepp klímába fog kerülni.

A hosszú távú városierdő program céljai között szerepel, hogy egy megfiatalodó, vitális, korban és szerkezetében változatos faállomány jöjjön létre, otthont adva számos, akár védett növény- és állatfajnak. A völgy ideális találkozási pont az ember és a természet számára, ahol balesetveszélytől mentes környezetben kapcsolódhatnak ki a látogatók, alkalom adódik az ismeretek bővítésére és a mentális feltöltődésre is. A program tervezése során aktív párbeszéd szeretnének kialakítani a lakossággal, akik hasznos tapasztalatokat szerezve részt is vehetnek a városierdő fenntartásában.

A Bakonyerdő szeretné segíteni az erdő alkalmazkodását a klímaváltozáshoz, növelni az élőhelyi változatosságot, javítani akarják a vízháztartást, valamint előmozdítani a közösségi, ismeretterjesztési és turisztikai lehetőségeket. Ennek érdekében dönteni kell a nem túl nagy számú, veszélyes fák sorsáról: aminek az állékonysága lehetővé teszi, azt lábön hagyják holtfaaként, de egyébként is törekednek a faanyag helyben maradására. Például az érzékeny élőhelyek vízgazdálkodásának javítása érdekében a felhalmozódott holtfából hordalékfogó gátakat készítenek, és kihasználják, hogy a holtfa szivacsaként magába

szívva tudja tárolni a vizet. A holtfa egyébként is rendkívül változatos élőhelyet biztosít számos faj számára, és jelentősen lassítja a szén körforgását is.

A völgyben futó ideiglenes vízfolyás fontos élőhely. A hirtelen nagy mennyiségben lezúduló csapadék által okozott villámár vizét az útjába felhalmozott holtfával és lepotyogott faágakkal lassítanak, illetve megfognak a hordalékot. A lelassított víz könnyebben szivárog be a talajba, és ha ott marad, akkor javítja a terület vízháztartását. A földön lévő ágak összerendezésével élőhelyeket lehet teremteni olyan ragadozó kismérszőknek, mint amilyen például a nyest, ami előszeretettel fogyasztja a felmelegedés következtében elszaporodó rágcsálókat és egyéb gerinceseket. A völgyben a természetes élőhely kiegészítéseként mesterséges madárodúkat is kitesznek majd, mivel a madarak is kiemelten fontos elemei az erdei ökoszisztémának, az ismeretterjesztés érdekében pedig felújítják a meglévő táblákat, és újakat is kihelyeznek.

Egy olyan időszak előtt állunk, amikor a klímaváltozás és a társadalmi igények számos kihívás elé állítják az egész erdészeti szakmát. Nagyfokú türelemre van szükség, hogy a dinamikus változó körülmények közepette a legjobb erdészeti szakmai döntések születessenek meg, és a megoldások keresésében kialakuljon az eredményes társadalmi párbeszéd is. Ennek szellemében indul a Koloska-völgyi városierdő mintaprogram. **Mórocz Anikó**

A Koloska-völgy fái 5000 tonna szén-dioxidot tárolnak.

OMODA | JAECOO AUTÓ-NEXUS

AUTÓ-NEXUS

VESZPRÉM, ÉSZAK-KELETI ÚTGYŰRŰ 12.
WWW.OMODAAUTONEXUS.HU | WWW.JAECOOAUTONEXUS.HU

A kép illusztráció. Omoda 5 kombinált energia-fogyasztás: 7 l / 100 km; CO₂-kibocsátás: 159 g/km. Jaecoo 7 kombinált üzemanyag-fogyasztás: 7-8 l / 100 km; CO₂-kibocsátás: 159-182 g/km.

Budapestről érkező SZAKBECSŰS felvásárlást tart
Korrekt-Megbízható-Leinformálható

Március 12-én (csütörtök) 10-13 óráig az Arácsi Népházban
Balatonfüred, Lóczy Lajos u. 62.

Arany felvásárlás (22.000 Ft/g-tól 45.000 Ft/g-ig)

Kérésre házhoz is megyünk!

Befektetési arany felvásárlás

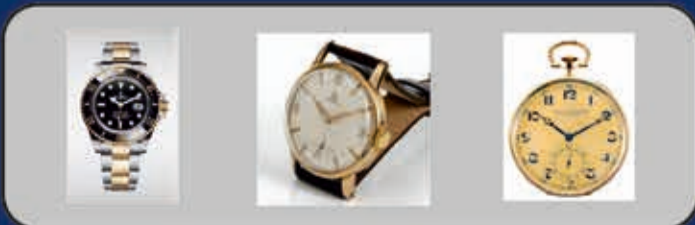
Arany óra felvásárlás

Arany érme felvásárlás

Fogarany felvásárlás
akár foggal együtt is

Kar-zseb-fali órák felvásárlása

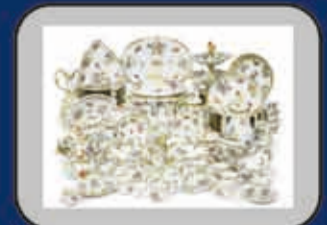
Patek Phillipe, Rolex, Omega, Iwc, Doxa, Vacheron

Ezüst dísz tárgyak,
evőeszköz készlet
(hiányos is)

Zsolnay körpecsés tárgyak

Herendi készletek,
dísz tárgyak, figurák
felvásárlása

06 70 369 4643 // 06 70 218 4477 // aranyfelvasarlas77@gmail.com